

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾

z dnia ..... 2018 r.

**w sprawie szczegółowego zakresu działania Naczelnego Dyrektora Archiwów
Państwowych**

Na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych kieruje Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych.

2. Do zakresu działania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych należy:

- 1) koordynowanie działalności archiwalnej na terenie Państwa, w tym:
  - a) opracowywanie projektów zmian w organizacji sieci archiwów państwowych, w tym projektów tworzenia, łączenia lub likwidacji tych archiwów,
  - b) nadawanie i zmienianie statutów archiwom państwowym,
  - c) powoływanie i odwoływanie dyrektorów archiwów państwowych,
  - d) opracowywanie strategii i planów działalności sieci archiwów państwowych wraz ze wskazywaniem priorytetów oraz monitorowanie realizacji tych strategii i planów,
  - e) określanie priorytetów w zakresie realizacji inwestycji budowlanych i teleinformatycznych oraz remontów archiwów państwowych, a także wspieranie ich w wykonywaniu zadań z tego zakresu;
- 2) nadzór nad gromadzeniem, ewidencjonowaniem, przechowywaniem, opracowywaniem, udostępnianiem i zabezpieczaniem materiałów archiwalnych oraz brakowaniem dokumentacji niearchiwalnej, w tym:

---

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. poz. 2321).

- a) w zakresie państwowego zasobu archiwalnego – określanie form i metod gromadzenia, ewidencjonowania, przechowywania, opracowywania, udostępniania i zabezpieczania materiałów archiwalnych zarówno w postaci tradycyjnej, jak i cyfrowej,
  - b) w zakresie niepaństwowego zasobu archiwalnego – nadzór nad nabywaniem materiałów archiwalnych przez archiwa państwowe,
  - c) określanie priorytetów oraz tworzenie instrumentów zapewniających możliwie szeroki dostęp do materiałów archiwalnych zgromadzonych w archiwach państwowych;
- 3) nadzór nad działalnością naukową i wydawniczą prowadzoną w archiwach państwowych, w tym:
- a) zatwierdzanie planów wydawniczych archiwów państwowych i monitorowanie ich realizacji,
  - b) zatwierdzanie planów prac naukowych prowadzonych w archiwach państwowych i monitorowanie ich realizacji,
  - c) monitorowanie kierunków i zakresu działalności naukowej i wydawniczej archiwów państwowych;
- 4) prowadzenie współpracy międzynarodowej w zakresie spraw archiwalnych, w tym:
- a) zawieranie umów i porozumień o współpracy archiwalnej z zagranicznymi organami i instytucjami oraz międzynarodowymi organizacjami działającymi w dziedzinie archiwistyki, a także nadzór nad realizacją wynikających z nich zadań,
  - b) gromadzenie informacji o materiałach archiwalnych dotyczących dziejów Państwa Polskiego i narodu polskiego, znajdujących się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - c) przygotowywanie wniosków i prowadzenie spraw związanych z odzyskaniem materiałów archiwalnych wywiezionych niezgodnie z prawem polskim z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - d) organizowanie współpracy z instytucjami polonijnymi prowadzącymi działalność archiwalną,
  - e) organizowanie wymiany kadr naukowych i specjalistów w dziedzinach związanych z działalnością archiwalną;
- 5) popularyzacja wiedzy o materiałach archiwalnych i archiwach oraz prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej, w tym:

- a) organizowanie wydarzeń popularyzujących wiedzę o materiałach archiwalnych i archiwach,
  - b) prowadzenie działalności informacyjnej o zasobie archiwów państwowych, działaniach archiwów oraz sposobach postępowania z materiałami archiwalnymi i dokumentacją niearchiwalną,
  - c) wydawanie publikacji i periodyków związanych z działalnością archiwalną i materiałami archiwalnymi,
  - d) współpraca z uczelniami, instytucjami naukowymi, stowarzyszeniami itp. w zakresie prowadzenia badań naukowych, organizowania konferencji oraz kształcenia specjalistów;
- 6) wykonywanie zadań z zakresu informatyzacji podległych archiwów państwowych, w tym:
- a) realizacja zadań w dziedzinie informatyzacji, telekomunikacji i teleinformatyki, w tym zadań związanych z budową, rozwojem i utrzymaniem systemów teleinformatycznych,
  - b) prowadzenie badań i analiz związanych z projektowaniem potrzebnych funkcjonalności systemów teleinformatycznych wspierających działania archiwów państwowych,
  - c) prowadzenie i koordynacja projektów informatycznych, w tym realizowanych z udziałem środków europejskich,
  - d) zapewnienie możliwości wymiany danych między systemami teleinformatycznymi obsługującymi działalność archiwów państwowych;
- 7) wykonywanie zadań dotyczących restytucji materiałów archiwalnych będących dobrami kultury w rozumieniu ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. poz. 1086), w tym:
- a) wydawanie pozwoleń na stały wywóz za granicę dóbr kultury stanowiących materiały archiwalne,
  - b) wykonywanie zadań powierzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 2. W celu realizacji zadań określonych w § 1 Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych:

- 1) opracowuje analizy i programy w zakresie działalności archiwalnej;
- 2) opracowuje i wydaje przepisy w sprawach archiwalnych w zakresie przyznaných uprawnień;

- 3) opracowuje katalogi dobrych praktyk i porady metodyczne;
- 4) inicjuje tworzenie systemów informacyjnych w ramach państwowej sieci archiwalnej;
- 5) udostępnia systemy informatyczne obsługujące działalność archiwalną oraz organizuje przechowywanie danych cyfrowych;
- 6) powołuje grupy robocze, komisje, rady oraz inne kolegialne organy doradcze i opiniodawcze, w tym z udziałem ekspertów o randze międzynarodowej, określając ich nazwę, skład osobowy, zakres i tryb działania;
- 7) organizuje szkolenia, konferencje, narady i konkursy;
- 8) kształtuje strukturę kadrową w zakresie doboru pracowników na stanowiska dyrektorów archiwów państwowych;
- 9) opracowuje projekt statutu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.

§ 3. W sprawach, o których mowa w § 1 i 2, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych współdziała z właściwymi organami administracji publicznej, organizacjami społecznymi i innymi oraz ze związkami zawodowymi.

§ 4. Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych wykonuje również inne zadania określone w odrębnych przepisach.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

**MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Dyrektor
Departamentu Legislacyjnego
w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 25 lipca 1984 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych (Dz. U. poz. 218), które utraciło moc z dniem 20 grudnia 2017 r. na podstawie art. 65 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. poz. 1086).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest wykonaniem przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego upoważnienia ustawowego zawartego w art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217).

Ustawodawca tym upoważnieniem zobowiązuje ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego do określenia szczegółowego zakresu działania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

Ogólny zakres zadań Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, określony w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, ulegał – od chwili przejścia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego kompetencji do wydania przedmiotowego rozporządzenia, które wynika z art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 16 marca 2000 r. o zmianie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. poz. 546) – kilkakrotnym zmianom. Ponadto rozporządzenie Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 25 lipca 1984 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych (Dz. U. Nr 41, poz. 218) wydane na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, określające szczegółowy zakres działania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych – utraciło moc z dniem 20 grudnia 2017 r. na podstawie art. 65 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. poz. 1086). W związku z powyższym konieczne jest wydanie w przedmiotowej sprawie nowego rozporządzenia, które uaktualni i dostosuje zakres zadań Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych do obecnego stanu prawnego.

Rozwiązania przyjęte w rozporządzeniu Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 25 lipca 1984 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, wydane przed ponad trzydziestu laty, wymagają również aktualizacji ze względu na znaczącą zmianę realiów funkcjonowania archiwów państwowych, w szczególności związanych z ich informatyzacją i zmianą priorytetów działalności archiwalnej, np. coraz większego znaczenia zadań dotyczących udostępniania materiałów archiwalnych, w tym z wykorzystaniem sieci Internet, i popularyzacji wiedzy o archiwach i materiałach archiwalnych, z uwzględnieniem działalności informacyjnej i wydawniczej. Naczelny Dyrektor powinien uzyskać skuteczne narzędzia nadzoru w tych obszarach.

W części przepisy projektowanego rozporządzenia są tożsame z przepisami dotychczasowego rozporządzenia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 25 lipca 1984 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Nowe zadania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dotyczą:

- 1) wyodrębnienia listy zadań związanych z funkcjami Naczelnego Dyrektora jako koordynatora działalności archiwalnej na terenie państwa, gdzie wskazano zadania związane z organizowaniem działań archiwów państwowych w celu realizacji jednolitej polityki archiwalnej poprzez organizowanie sieci archiwów, ich wewnętrznej struktury, opracowywanie strategii i planów wraz z ich monitorowaniem; poprzez harmonizowanie działań inwestycyjnych w zakresie budownictwa archiwalnego oraz w zakresie procesów związanych z inwestycjami teleinformatycznymi; poprzez wskazanie narzędzi do sprawowania funkcji nadzorczych;
- 2) uporządkowania listy zadań związanych z nadzorem nad prowadzeniem działalności archiwalnej ze wskazaniem zadań w zakresie gromadzenia, ewidencjonowania, przechowywania, opracowywania, udostępniania i zabezpieczania materiałów archiwalnych oraz brakowania dokumentacji niearchiwalnej zarówno w zakresie państwowego jak i niepaństwowego zasobu archiwalnego oraz w zakresie działalności naukowej i wydawniczej;
- 3) wskazania zadań w zakresie prowadzenia współpracy międzynarodowej w zakresie spraw archiwalnych ze szczególnym uwzględnieniem zadań związanych z gromadzeniem informacji o materiałach archiwalnych dotyczących dziejów Państwa i narodu polskiego, znajdujących się poza granicami Państwa;
- 4) wskazania zadań w zakresie popularyzacji wiedzy o materiałach archiwalnych i archiwach oraz prowadzenia działalności informacyjnej i wydawniczej;
- 5) wskazania zadań z zakresu informatyzacji podległych archiwów państwowych ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji Naczelnego Dyrektora do realizacji tych zadań bezpośrednio, ich koordynacji w archiwach i wskazywania stosownych metodyk pracy;
- 6) doprecyzowania narzędzi realizacji poszczególnych zadań w formie listy zawartej w § 2 obejmującej formy realizacji zadań wskazanych w § 1, ze szczególnym

uwzględnieniem narzędzi takich jak dokumenty strategiczne i planistyczne, akty prawne dotyczące sieci archiwów państwowych, organizacja systemów informacyjnych oraz udostępnianie systemów teleinformatycznych, powoływanie ciał doradczych i grup roboczych, organizacja szkoleń, narad i konferencji oraz prowadzenie polityki kadrowej dotyczącej dyrektorów archiwów państwowych i organizacji NDAP poprzez projektowanie statutu NDAP.

W pozostałym zakresie przepisy projektowanego rozporządzenia mają charakter porządkujący i doprecyzowujący poszczególne zadania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204).

Przedmiot projektowanego rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) został udostępniony na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.